

Mestské zastupiteľstvo v Pezinku

Dňa: 24.09.2020

číslo: 15.

15. Zásady bezpečného parkovania

PREDKLADÁ:
SPRACOVAL:

Ing. arch. Igor Hianik, primátor mesta Pezinok
Ing. arch. Igor Hianik, primátor mesta Pezinok

UZNESENIE MsZ č. 1-/2020

Mestské zastupiteľstvo v Pezinku
v zmysle §11 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

berie na vedomie

Zásady bezpečného parkovania
v znení predloženého materiálu

- a) bez pripomienok
- b) s týmito pripomienkami

MESTO
PEZINOK

Zásady bezpečného parkovania

(Koncept)

- Úvod -

Zásady bezpečného parkovania budú základným dokumentom o pravidlách parkovania na území mesta Pezinok. Za ciele si stanovujú dosiahnuť optimálne využívanie verejných priestorov so zreteľom na bezpečnosť, funkčnosť - prevádzku a zlepšovanie kvality nielen v oblasti estetiky, ale aj klímy životného prostredia. Názov Zásady bezpečného parkovania vznikol na základe súčasného poznania problematiky mesta Pezinok a na základe požiadaviek obyvateľstva. V súčasnosti dochádza z dôvodu živelného parkovania k poškodzovaniu majetku (oškreté a obité vozidlá), k častým dopravným nehodám na parkoviskách, k nebezpečným stretom chodca a auta (keď vychádza chodec na cestu spoza zaparkovaného auta alebo keď je nútený vyjsť na vozovku z dôvodu príliš zúženého chodníka), k poškodzovaniu verejnej zelene (deti na trávnikoch sa hrajú medzi autami), respektíve k možným únikom ropných látok do vodného toku Blatina (Saulak) z dôvodu tesného parkovania na nespevnených plochách.

Verejný priestor hlavne na sídliskách nemá zadefinované náplne, preto sa primár

ne využíva na odstavovanie vozidiel - parkovanie. Dochádza tak k postupnej degradácii prostredia, pomalému strácaniu spoločenskej funkcie. Priestor sa tak stáva nebezpečný pre peší pohyb a jazdu na bicykli. Parkovanie a odstavovanie vozidiel však nie sú jedinou funkciou priestoru, preto musia byť pri riešení parkovacích potrieb rovnocenne rešpektované nároky všetkých užívateľov priestoru. V danom priestore musia byť preto zastúpené funkcie prevádzkové: doprava, parkovanie, zásobovanie a obsluha záchrannými zložkami, no nesmú byť potlačené spoločenské funkcie: oddychové zóny, športové zóny, zóny pre hru a fyzioterapiu, zóny pre komunity. Neoddeliteľnou súčasťou kvalitného prostredia sú rôzne enklávy zelene podporujúce biodiverzitu mikroklimy urbanizovaného prostredia a podporujúce zadržiavanie vody.

Zásady bezpečného parkovania budú vychádzať z investičnej štúdie Pešia mobilita a cyklodoprava, budú rešpektovať súčasné trendy tvorby verejného priestoru so zreteľom

na kvalitu prostredia a v neposlednom rade zadefinujú účel, základné ciele a postupy regulácie parkovania v meste Pezinok.

- Ciele -

Hlavným cieľom zásad bezpečného parkovania je:

- zlepšiť dopravnú obsluhu mesta riešením efektívnejšieho využitia priestoru pre parkovanie,
- jasne vymedziť priestory určené na dopravnú funkciu,
- v maximálnej miere podporiť a vyjsť v ústrety obyvateľom s trvalým pobytom,
- finančné prostriedky získané z parkovania investovať do rozvoja a obnovy dopravnej infraštruktúry.

Zlepšenie dopravnej obsluhy možno rozdeliť do viacerých čiastkových cieľov:

- zvýšiť obrátkovosť parkovacích miest v centre mesta,
- strednodobých a dlhodobých návštevníkov centra presunúť z parkovísk v centre na parkoviská blízko centra mesta (verejné parkoviská, záchytné parkoviská a mestské platené parkoviská s nižšou taxou),
- umožniť obyvateľom v zóne s plateným alebo regulovaným státím parkovať v blízkosti ich trvalého bydliska za zvýhodnených podmienok,
- regulovať dopravnú obsluhu (zásobovanie) územia,
- podporovať prípravu a realizáciu hlavných peších ťahov a cyklotrás,
- zvýšiť oficiálny počet parkovacích miest v obytných zónach,
- v centre mesta sa v rámci verejného priestoru priblížiť správnomu pomeru spoločenskej a dopravnej funkcie, podporovať a uprednostňovať skôr spoločenské, obchodné a kultúrne aktivity pred dopravnou funkciou ulice či námestia.

Nástroje na dosiahnutie cieľov zásad bezpečného parkovania:

- vyššiu obrátkovosť parkovacích miest je možné dosiahnuť cenovou politikou - vyššou cenou parkovného a regulačnými opatreniami - stanovením maximálnej doby státia na parkovacom mieste,
- zvýhodniť obyvateľov s trvalým pobytom, voči ktorým mesto Pezinok nemá evidované pohľadávky po lehote splatnosti,
- stanoviť pravidlá dopravnej obsluhy prevádzok obchodu a služieb v jednotlivých zónach, stanoviť optimálny čas pre zásobovanie a dĺžku zásobovania, napr. do 9:00,
- pri vypracovaní projektu organizácie dopravy pre parkovacie zóny rešpektovať pešie ťahy a cyklotrasy - vychádzať z investičnej štúdie: Pešia mobilita a cyklodoprava v meste Pezinok,
- vytvárať nové parkovacie miesta primárne tam, kde to predpokladá UPN, kde to umožňujú vlastnícke vzťahy, kde je možné sa dohodnúť so súkromným sektorom, kde to dovoľujú príslušné technické normy a pravidlá cestnej premávky,

- odstrániť parkovacie miesta vyhradené pre konkrétne evidenčné číslo vozidla,
- stanoviť kritériá pre vyhradzovanie parkovacích miest držiteľom parkovacieho preukazu, napr. karty ZŤP a pod.,
- efektívne regulovať parkovanie prostredníctvom systematickej kontroly a účinného postihu nedisciplinovanosti vodičov, vytvárať komunikačnú kampaň,
- vytvoriť systém, ktorý podporí a motivuje racionálne využívať individuálnu dopravu (napr. obyvateľ s trvalým pobytom v zóne Panský chodník, Slnčné údolie, Kučisďorská dolina a pod. bude mať parkovanie v centre za zvýhodnenú taxu oproti obyvateľom s trvalým pobytom v tesnej blízkosti, ako je napr.: Za hradbami, na Záhradnej a podobne. Bude sa zohľadňovať dochádzková vzdialenosť.

V rámci tvorby zásad bezpečného parkovania je potrebné komplexne prehodnotiť dopravnú kostru, jednosmerné komunikácie, ktoré zhoršujú racionálnu mobilitu v rámci mesta, tvorbu obytných zón, kde je maximálna rýchlosť 20km/h, a tvorbu bezpečných zón pri školských zariadeniach a zariadeniach pre seniorov. Vytvorenie zodpovedajúcich podmienok statickej doprave povedie k skvalitneniu podmienok dynamickej dopravy, a tým k zlepšeniu dopravnej obsluhy celého územia.

Zásady bezpečného parkovania:

- územie mesta rozdeliť do viacerých zón a podmienky užívania parkovacích miest nastaviť s rešpektovaním primárnej funkcie jednotlivých zón,
- realizáciu parkovacej stratégie rozdeliť do viacerých etáp:
 - I. Centrum a zóny rodinných domov v blízkosti centra
 - II. Sídľiská
 - III. Ostatné zóny rodinných domov
- cenovou politikou preniesť zodpovednosť za parkovanie druhého a ďalšieho vozidla z mesta na obyvateľa, parkovanie pre prvé vozidlo poskytnúť občanovi s trvalým pobytom zadarmo,
- získať nové parkovacie miesta s minimálnymi nákladmi, napr. zjednosmernením niektorých miestnych komunikácií,
- budovať nové parkovacie miesta v súlade s územným plánom mesta,
- vytvoriť integrovaný parkovací systém - zjednotenie platieb, aktuálne informácie o dopravnej situácii v meste, kontrola a monitoring políciou.

- Súčasný stav parkovania -

Ponuka a dopyt

Parkovanie na území mesta Pezinok bolo zisťované a analyzované od roku 2019. Výsledkom je elaborát statickej dopravy, ktorý bude podkladom pre spracovanie zásad bezpečného parkovania. Ďalším podkladom je investičná štúdia Pešia mobilita a cyklodoprava.

Dáta boli generované z mapových podkladov z roku 2018, z katastra nehnuteľností 2019, z projektových dokumentácií, ktoré má mesto k dispozícii, a z terénneho zberu v roku 2020. Analyzovaný bol počet oficiálnych parkovacích miest a zakresľované boli aj vozidlá stojace mimo vyznačených miest (mimo cesty, na ceste, v zeleni a pod.) Zaznačovali sa aj parkovacie miesta vyhradené pre imobilných. Pasport statickej dopravy poskytuje prehľad o nedostatku parkovacích miest v jednotlivých lokalitách. V jednotlivých lokalitách boli narátané bytové jednotky, a teda záverom je presné vyhodnotenie, koľko parkovacích miest absentuje pre ktorú lokalitu.

Sčítaním vozidiel parkujúcich mimo riadnych parkovacích miest bola zistená požiadavka na vybudovanie nových parkovacích miest. Rozdiel medzi oficiálnymi parkovacími miestami a autami parkujúcimi mimo tieto plochy bol porovnaný s rozdielom medzi počtom bytových jednotiek a počtom oficiálnych parkovacích miest.

Prevádzkovanie parkovísk:

Statická doprava na území mesta nie je zatiaľ jednotne regulovaná. Parkoviská na verejných priestranstvách sú zväčša bezplatné a bez časového obmedzenia ich využívania. Jediná platená zóna je v pamiatkovej zóne, ktorá vytvára problémy príslušným zónam rodinných a bytových domov.

Najväčším a jediným prevádzkovateľom platených parkovacích miest na území mesta je Pezinská mestská spoločnosť, s.r.o. (ďalej len PMS, s.r.o.), s celkovým počtom 339 parkovacích miest.

Zhodnotenie súčasných pravidiel parkovania:

- možnosť zaparkovať aj na neplatenom parkovacom mieste nevytvára tlak na zmenu delby dopravnej práce,
- vodiči sa vyhýbajú plateným parkovacím miestam a parkujú na miestach, kde to nie je povolené, resp. kde je to menej vhodné (napr. obmedzujú potreby rezidentov, poškodzujú verejnú zeleň, znižujú prejazdnosť komunikácií a pod.), čím sa zhoršuje dopravná obsluha a bezpečnosť územia,
- nedostatočná kontrola úhrady parkovného - absentuje moderná technológia a personálna stránka,
- absencia zónového spoplatnenia neumožňuje využiť výhody zóny regulovaného státia - preferenciu jednotlivých užívateľov priestoru,
- neregulované parkovanie zvyšuje podiel individuálnej automobilovej dopravy a zhoršuje životné prostredie, zhoršuje bezpečnosť pre peších a cyklistov.

Z uvedených dôvodov je potrebné so zásadami prejsť od lokálnych riešení k celoplošným a taktiež rozšíriť pôsobnosť na celé mesto - ťažiskovo na pamiatkovú zónu a sídliská.

- Návrh regulácie dopravy -

Spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest:

V súlade so Všeobecne záväzného nariadenia č. 13/2015 o dočasnom parkovaní v meste Pezinok zabezpečuje prevádzku parkovacích miest na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií vo vlastníctve mesta Pezinok právnická osoba - Pezinská mestská spoločnosť s.r.o., sídlo: Hollého 2, 902 01 Pezinok, IČO: 36 366 277. Jej 100 %-ným vlastníkom je mesto Pezinok.

Výhody prevádzkovania parkovania prostredníctvom mestskej spoločnosti PMS, s.r.o.:

- prvoradým cieľom mestskej parkovacej politiky nemá byť zisk, ale regulácia a optimálne prerozdelenie spravovaných parkovacích miest,
- cenová politika sa môže priblížiť k občanmi akceptovateľnej výške parkovného,
- priamy dosah na cenotvorbu,
- rozhodovanie o použití zisku,
- voľba vedenia spoločnosti, a tým aj vplyv na smerovanie činnosti spoločnosti,
- transparentnosť,
- úroveň dopravnej obsluhy vplýva na kvalitu života v meste - správnou voľbou spôsobu realizácie mestských zásad bezpečného parkovania možno priamo prispieť k pozitívnemu vnímaniu mesta občanmi i jeho návštevníkmi.

Forma regulácie dopravy - zóna s plateným alebo regulovaným státím:

V záujme regulácie a optimálneho využitia verejného priestoru musíme prejsť od súčasného stavu - niekoľkých spoplatnených parkovacích miest - k celoplošnému riešeniu, k tzv. zóne s plateným alebo regulovaným státím.

Zóna s plateným alebo regulovaným státím znamená, že povinnosť úhrady parkovného platí na celom území, ktoré sa nachádza medzi značkami „začiatok zóny“ a „koniec zóny“. To je rozdiel oproti bežným dopravným značkám, ktorých platnosť zvyčajne končí pri najbližšej križovatke.

Na vstupe do zóny bude použitá značka IP 27a „Zóna s plateným alebo regulovaným státím“, ktorá vyznačuje oblasť, kde je státie vozidiel dovolené len na vyznačených parkovacích miestach a za dodržania podmienok vyplývajúcich z použitého symbolu príslušnej značky a spresňujúcich údajov, napríklad času platenia, spôsobu platenia a pod. Inak je vodičom vozidiel na takto označenom území stáť zakázané. Na výstupe zo zóny bude použitá značka IP 27b „Koniec zóny s plateným alebo regulovaným státím“.

Parkovacie miesta v zóne budú miesto bielych čiar vyznačené modrými vodorovnými čiarami. Podľa §6 ods. 3 Vyhl. 9/2009 Z. z. v platnom znení sa modrá farba

používa na označenie parkovacích miest s plateným alebo regulovaným státím, alebo na oddelenie parkovacieho pruhu s plateným, alebo regulovaným státím od jazdného pruhu.

Na zónových značkách IP 274, IP 27b budeme používať najmä symbol značky IP 17a, keďže riešime zónu s povinne platenými parkovacími miestami, príp., ak to situácia vyžiada, symbol značky IP 17b. Tá sa používa pri časovo regulovaných parkoviskách (napr. maximálne 2 hod.).

Okrem označenia „Zóna splateným státím“ je potrebné vodičovi poskytnúť aj ďalšie spresňujúce údaje: informáciu o pásme/lokalite, výške parkovného, čase a spôsobe platenia. Návrh takejto dopravnej značky bude súčasťou projektu organizácie dopravy pre zónové parkovanie.

Povinnosť úhrady parkovného, ako aj možnosti úhrady budú jednoznačne stanovené dopravným značením. Význam dopravných značiek je legislatívne zadefinovaný a mali by ho poznať všetci vodiči motorových vozidiel, na rozdiel od Všeobecne záväzných nariadení mesta, Prevádzkového poriadku parkovísk a pod.

Zóna s plateným alebo regulovaným státím bude rešpektovať jestvujúce pešie zóny a nebude do nich zasahovať. V zóne s plateným alebo regulovaným státím nebudú vyhradzované parkovacie miesta pre konkrétnych užívateľov zóny (napr. iba pre rezidentov), pokiaľ si dopravná situácia nevyžiada iné riešenie. Osobitnú pozornosť treba venovať stanovištiam taxi. Túto problematiku je potrebné riešiť v spolupráci samospráva - spoločnosť zabezpečujúca parkovaciu službu - taxi služby.

Projekt organizácie dopravy:

Podkladom pre vypracovanie projektu trvalého značenia bude analýza statickej dopravy z r. 2019-20. Analýza popisuje aj možné návrhy na zvýšenie počtu parkovacích miest a zlepšenie dopravnej obsluhy územia. Projekt dopravného značenia podlieha schváleniu Okresným dopravným inšpektorátom v Pezinku a určeniu použitia dopravných značiek mestom Pezinok, príp. ďalším dotknutým cestným správnym orgánom.

Výstupy projektu dopravného značenia:

- zakreslenie súčasných trvalých dopravných značiek,
- návrh nového dopravného značenia,
- vyznačenie zóny plateného alebo regulovaného státia zvislým a vodorovným značením,
- zmena organizácie dopravy - napr. zjednosmernenie niektorých miestnych komunikácií a vytvorenie nových parkovacích miest na komunikáciách,
- vyriešenie problematických miest - napr. zväčšenie dopravných tieňov v križovatkách za účelom zlepšenia rozhľadu pri výjazde z vedľajších ciest,
- tam, kde to šírkové pomery a iné technické parametre umožňujú, zakreslenie cyklotrás v súlade s investičnou štúdiou Pešej mobility a cyklodopravy,

- výkaz výmer - vyčíslenie dopravného značenia určeného na montáž, demontáž, výmery vodorovného značenia - podklad pre získanie cenovej ponuky na realizáciu dopravného značenia,
- vyznačenie častí miestnych komunikácií a iných priestranstiev, ku ktorým musí prevádzkovateľ získať majetkovo-právny vzťah pred začatím prevádzkovania parkovania,
- návrh etapizácie - napr. zjednosmernenie a vyriešenie kolíznych/problematických miest sa dá realizovať cca 2 - 3 mesiace pred spoplatnením: iné, napr. vybudovanie nových parkovísk, si vyžaduje dlhší čas na prípravu a realizáciu, v projekte dopravného značenia však bude toto spomenuté ako námet na ďalšie posúdenie a riešenie.

Očakávané prínosy regulácie dopravy:

Prínosy navrhnutých opatrení sú hodnotené z pohľadu samosprávy a občanov mesta:

- zvýšenie počtu oficiálnych parkovacích miest,
- úspory samosprávy na bežnej a zimnej údržbe, bežných stavebných opravách, obnove a údržbe dopravného značenia - na prenajatých plochách bude tieto činnosti zabezpečovať prevádzkovateľ,
- obmedzenie celodenného státia vozidiel na parkoviskách v centre mesta, prerozdelenie týchto parkovísk na krátkodobé státie - zvýšenie obrátkovosti parkovacích miest - posilnenie lokálnej ekonomiky,
- získanie voľných parkovacích miest v centre, zvýšenie návštevnosti centra mesta,
- prenos adekvátnej časti zodpovednosti týkajúcej sa zabezpečenia potrieb statickej dopravy zo samosprávy na prevádzkovateľov, zamestnávateľov a vlastníkov vozidiel,
- využitie doposiaľ nevyužívaných súkromných priestorov pre parkovanie (vo dvoroch, garážach a pod.),
- zvýšenie podielu iných druhov dopravy (pešia, cyklistická) na úkor individuálnej automobilovej dopravy, vyriešenie niektorých dlhotrvajúcich problémov statickej i dynamickej dopravy.

- Realizácia mestskej parkovacej politiky -

Rozdelenie mesta na parkovacie zóny:

Načrtnuté rozdelenie mesta na zóny je iba približné a nezáväzná. Ide o prvé racionálne rozvrhnutie mesta na základe prevádzky, ucelených zón resp. urbanistických obvodov. Členenie môže byť upravené na základe dopravných a iných súvislostí zistených v priebehu spracovania projektu organizácie dopravy parkovacích zón.

Zóna A - centrum mestá

- prioritou je zvýšenie obrátkovostí parkovacích miest, preferovanie krátkodobého státia (do 3 h) a minimalizovanie strednodobého státia (do 10 h), samozrejmosťou je zabezpečenie požiadaviek rezidentov (nočné parkovanie) a rešpektovanie zásobovania prevádzok v zóne.

Zóna B - dotykové pole centra (rodinné domy a sídliská)

- prioritou je odl'áčiť obytné ulice RD, ktoré sú v tesnom dotyku s centrálnou zónou od návštevníkov centra. Je potrebné v týchto zónach vytvoriť mestské parkoviská pre strednodobé parkovanie (do 10 h), kde pôjde najmä o zamestnancov centra a širšieho centra mesta, v menšej miere pôjde o krátkodobé státie.
- Taktiež zostáva samozrejmosťou rezidentské parkovanie a zásobovanie. Podiel rezidentského parkovania v zónach B a C na počet parkovacích miest je podstatne vyšší ako v zóne A. Preto je potrebné po zavedení parkovacieho systému sledovať vývoj dopravnej situácie a v prípade zistenia znevýhodňovania rezidentov v niektorých lokalitách vyhraďiť pre nich parkovacie miesta.

Zóna C - sídliská

- prioritou je dlhodobé parkovanie rezidentov (nad 10 h). Spôsob regulácie v prevažne obytnom území sa výrazne odlišuje od regulácie v centrálnych priestoroch. V obytnom území je rozhodujúcou funkciou bývanie, ktoré potrebuje priestory najmä na „nočné“ parkovanie a garážovanie áut jeho obyvateľov.

Zóna D - ostatné časti rodinných domov

- prioritou je vymedziť časti priestorov ulíc na dopravnú a spoločenskú funkciu. V zónach s historickou štruktúrou vytvoriť podmienky pre parkovanie rezidentov, ktorí nemajú priestorové možnosti na vlastných pozemkoch. Prioritou bude vytvoriť priestor pre cyklodopravu, upokojiť dopravu a vytvoriť bezpečné prechody pre chodcov a v primeranej miere zabezpečiť parkovacie miesta pre návštevy.

Harmonogram realizácie parkovacích zón:

Predbežný termín realizácie jednotlivých zón:

- Zóny A, B,: prvý polrok 2021
- Zóny C, D: druhý polrok 2021

- Cenová politika -

Pri stanovovaní parkovného musíme mať na zreteli najmä to, že navrhnuté regulačné opatrenia sú realizované a prevádzkované v prvom rade v záujme funkčnosti mesta, kvality prostredia, dopravnej obsluhy a mobility mesta, aspekt zisku nemôže byť preto prvoradým. Dôležitá je bezpečnosť, prevádzka a posilnenie pešej mobility spolu s cyklodopravou.

Cenník parkovného bude schvaľovaný Mestským zastupiteľstvom v Pezinku ako súčasť Všeobecne záväzného nariadenia o dočasnom parkovaní na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta.

Možnosti úhrady parkovného:

- SMS platba - má tvoriť nosný systém úhrady parkovného, rozšíreniu tejto možnosti úhrady treba napomôcť dostatočnou informovanosťou občanov a rozšírením mobilnej aplikácie pre SMS-parking,
- parkovacia karta - má tvoriť ďalšiu dôležitú súčasť systému úhrady parkovného, je plánovaná len v elektronickej podobe vo forme evidencie v databáze parkovacích kariet. Systém predaja parkovacích kariet bude v rámci celkového projektu prehodnotený.
- parkovací lístok z automatu - bude len doplnkovou formou úhrady parkovného. Parkovacie automaty budú rozmiestnené najmä v centre mesta, kde je predpoklad najväčšej koncentrácie zahraničných návštevníkov, ktorí nemajú možnosť úhrady SMS platbou cez slovenských mobilných operátorov, V súčasnosti neuvažujeme s navýšením počtu parkovacích automatov vzhľadom k značným obstarávacím i prevádzkovým nákladom.

Ku všetkým možnostiam úhrady parkovného uvádzame, že ide o nevyhradené parkovanie, tzn. úhrada parkovného oprávňuje vodiča parkovať v zóne, avšak ani vlastníctvo napr. rezidentskej karty negarantuje nájdanie voľného parkovacieho miesta v zóne.

Kontrola úhrady:

Dosiahnutie cieľov regulačných opatrení stanovených parkovacou politikou je podmienené nielen efektívnosťou prevádzkovania zóny, ale najmä účinnou kontrolou, jednoznačnou legislatívou a vymožitelnosťou práva. Kontrolnú činnosť budú vykonávať zamestnanci PMS, s.r.o a Mestskej polície v Pezinku.

Prílohy: schémy zón